

יום ב', ט"ז בתמוז תשס"ד (05 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בשעה שהעם היהודי מתכוון להכנס לתקופת "שלושת השבועות", המוקפת בראשה ובסופה ע"י ימי צום: מחר, **בשבעה-עשר בתמוז** ובעוד שלושה שבועות, **בתשעה באב**, ומשום מה? על שאנו אבלים עד עצם היום הזה על חורבן ביתנו בראשונה ובשניה, והגלות הנורא, הארוכה, החשוכה והאכזרית מכולן זה כמעט אלפיים שנה. בשעה זו שאנחנו התחלנו וממשיכים לבנות במו ידינו חומה שאך מזכירה לנו את חומות הגיטאות באירופה, נעלה אחת מנקודות האור בתולדות גלות זו, יום שבו הוריד נפוליאון את חומת הגיטו של וינציה שבאיטליה ביום י"ז בתמוז [מחר] בשנת תקנ"ז (1797). לפני-כן, משהו על הגיטו:

בשנת 1516 ציוה הסינט של וינציה, על סמך פקודה ישנה שנשתכחה, כי כל היהודים שבעיר חייבים לגור בשכונה מיוחדת סגורה ומסוגרת. הפעם נזכר לראשונה השם "גיטו" שלכאורה נובע מהעובדה שנמצאו בשכונה זו 2 בתי יציקה, "גטי" באיטלקית. לקהילה המסודרת של וינציה קמה דאגה קשה על ידי רדיפת האנוסים המרובים בעדת הספרדים. האנוסים היו סבורים לשבת בשלוה, ורבים מהם הסירו מעליהם את מסווה הנצרות, התפללו בפומבי בבתי הכנסיות, ולא הסתירו את מסירותם ליהדות. הסינט לא יכול היה לסבול כפירה כזו, וביום 8 ביולי 1550 [י"ד בתמוז], הוא חידש את הפקודה משנת 1497 לגרש את הכופרים מן הארץ.

עד למאה ה-14, יהודים הורשו לבוא לווינציה לשם הלוואות ועסקות כסף אחרות, אך לא הורשו להתגורר שם. רק בסוף מאה זו, בשנת 1385, היהודים הראשונים התיישבו בווינציה. תמונת מצב של היהודים במגוריהם בגיטו ניתן לקבל מהתיאור הבא, על חיי היהודים ברומא לאחר ההוצאה לפועל של "חוק ליהודים" ע"י האפיפיור פיוס ה-6 בשנת 1775 [כ-250 שנה לאחר מכן]: אסור ליהודים לדור מחוץ לרומא, יומם רשאים הם לצאת אל העיר לעסקיהם, אך ללון בה אסור להם והעובר יענש עונש כסף ומלקות; מחוץ לחומות הגיטו אסור ליהודים להחזיק חנויות, אין ליהודי לנסוע במרכבה בחוצות רומי, יהודים משני המינים חייבים לשאת עליהם בכל שעה ובכל מקום "סימן של צבע כתום להבדיל ביניהם ובין אחרים", ואסור להם לכסות את הסימן הזה במטפחת או בפתיל, היהודי היוצא מביתו במצנפת פשוטה ולא בראויה לו על-פי החוק, צריך לשאתה בידו וללכת גלוי ראש. אסור ליהודים למכור לנוצרים בשר וחלב, לתת להם מצה, לשכור מתוכם משרתים ומיניקות, לקרוא למיילדת נוצרית, לאכול ולשתות או לשחק עם נוצרי, גם לשוחח עמהם בבתיים, בבתי-משתה וברחובות אסור היה – והעוברים, כיהודים כנוצרים – יענשו עונשי מלקות וקנסות. גם על חיי הדתיים הפנימיים של היהודי הושם רסן. 8 סעיפים ערוכים נגד "ספרי התלמוד והקבלה מנאצי האלוקים ושאר הספרים הפסולים המלאים שגיאות וגידופים כלפי רזי הדת הנוצרית". ספרים כאלה – כלומר, כל ספרי היהדות חוץ מסידורי תפילה והתנ"ך – אסור ליהודים להחזיק בבתייהם, לקרוא, למכור, לתת במתנה וכיו"ב. אין יהודי רשאי להביא מחוץ לארץ, לקנות או לקבל במתנה שום ספר עברי עד שיתן אותו לביקורת לכהן הראשי שבהיכל האפיפיור. העובר על זה יכלא בבית האסורים 7 שנים. מתוך לעג לרגשות האדם הקדושים ביותר, היו אוסרים על היהודים לקבור את מתיהם במנהגי כבוד...

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ט"ז בתמוז תשס"ד (05 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

=מחר: ענייני **שבעה-עשר בתמוז** והצום שחל בו, המתחיל בשעה **0339** [ב"ש]. =

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכונן עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל